

2023 ADVIES

POLITIEKE WENSEN BINNEN ECOLOGISCHE GRENZEN.

Caring Doctors is een zusterorganisatie van Caring Farmers en Caring Vets.

Wij zijn een snel groeiende groep van zorgprofessionals die de noodzakelijke plantaardige voedseltransitie mee bewerkstelligen, conform de wetenschap van het IPCC, EAT Lancet en WHO Health and Climate report.

De volgende uiteenzetting is de huidige wetenschappelijke toestand van onze gezondheid en die van de natuur, die alarmerend is. Om een existentiële crisis te vermijden, moet beleid gemaakt worden waarbij de planetaire grenzen gerespecteerd worden. Om een vitale maatschappij voor mens, dier en natuur te realiseren moeten we bereid zijn gezamenlijk in te zetten op biodiversiteit herstel; de noodzakelijke basis van waaruit maatschappelijke en economische vraagstukken toekomstbestendig en duurzaam vorm kunnen krijgen.

We sluiten af met toekomstbestendige adviezen.

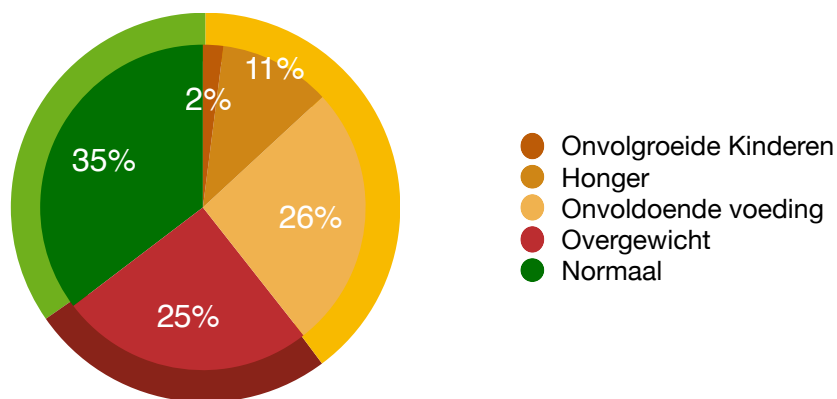
Namens Caring Doctors,

voorzitter

23 MAART 2023

HUIDIGE TOESTAND

Onze voedselveiligheid staat toenemend onder druk door een onevenredige beschikbaarheid en inefficiënte inzet van voedsel, de klimaatverandering en verarming van de biosfeer. Dit geeft in ons deel van de aarde, door overconsumptie van (ultra)bewerkte producten, toenemend welvaartsziekten en in andere delen van de wereld voedselschaarste met ondervoeding en honger.

- Ongeveer 2 miljard mensen hebben overgewicht of obesitas.
- De huidige jaarlijkse zorglast van overgewicht wordt wereldwijd op 2000 miljard euro.
- Ongezonde voeding draagt voor ruim 8%, ofwel 6 miljard euro, bij aan de Nederlandse ziektelast. Met steeds meer chronisch zieken en vergrijzing zal dit toenemen.
- Ongezond eten en overconsumptie van dierlijke producten, levert behalve duurdere zorg, ook meer klimaatverandering en de daarmee gepaard gaande kosten.
- Supermarkten bepalen onze keuze. In supermarkten komt bijna 80% van de aangeboden producten niet voor in de Schijf van Vijf.
- Van de producten die wel in de Schijf van Vijf staan, bevat 70% van de groenten en 85% van het fruit (meerdere) gifreften.
- Nederland consumeert de minste groente en fruit van Europa. Maar ook eten ze 48% (38 kg) meer dierlijke eiwitten dan het Voedingscentrum (26 kg) aanraadt. Wij adviseren EAT Lancet 16 kg.

Look deep into nature, and then you will understand everything better. -Albert Einstein

GEZONDHEIDSSCHADE

ONZE HUIDIGE OVERCONSUMPTIE GEEFT WELVAARTSZIEKTEN

Een groot deel van de overbelaste zorg kan dus voorkomen worden door een gezondere leefstijl met een hoofdzakelijk plantaardig voedselpatroon met meer beweging en minder stress. Zorgconsumptie door overgewicht, ouderdom suikerziekte, hart- en vaatziekten, kanker (oa darm, prostaat en borst), dementie en gewrichtsaandoeningen, is dus in veel gevallen te voorkomen met goede voorlichting en preventie en het toegankelijk maken van gezonde voeding.

ANDERE GEZONDHEIDSRISICO'S VAN ONS HUIDIGE DIERLIJKE VOEDSELSTEEEM

De productie van vlees en zuivel geeft ook toenemend antibiotica resistentie waardoor behandeling van banale infecties steeds lastiger wordt en de screening al substantiële zorgkosten genereert.

De toenemend slechtere luchtkwaliteit door oa fijnstof van de zware en bio-industrie geeft toenemend longklachten zoals asthma bij kinderen en COPD bij ouderen.

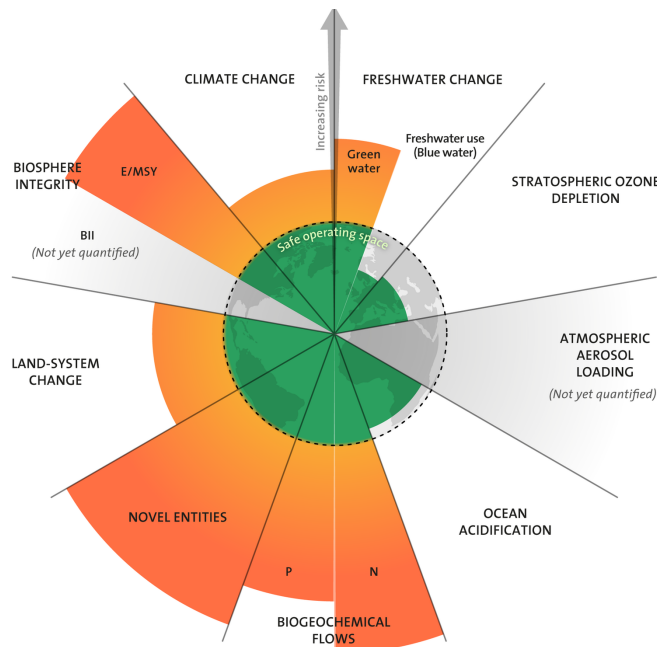
Ook onze waterkwaliteit (waarschijnlijk een nog een veel groter gevaar dan de huidige stikstofcrisis) is slecht door residuen van oa pesticiden, kunstmest, microplastics en geneesmiddelen. Geneesmiddelen die vooral weer ingezet worden bij vermijdbare welvaartsziekten.

Er is steeds meer bewijs dat de inzet van gewasbeschermingsmiddelen, bijdraagt aan neurologische schade bij de boer en zijn omgeving, zoals Parkinson. Ook schade bij zwangeren en het ongeboren kind zijn beschreven met op oudere leeftijd kans op ziekten als kanker en dementie. Vanuit een gezondheidsoogpunt moeten we spreken van pesticiden en vanuit het voorzorgsbeginsel moeten pesticiden versneld uitgefaseerd worden en verboden.

De kans op een nieuwe zoönose uit de intensieve (pluim)vee-industrie is reëel. Versnelde vaccinatie, maar vooral een substantiële reductie van de veestapel, is noodzakelijk.

De gezondheidsschade die hier cumulatief bijkomt door de escalerende klimaatverandering is zo exponentieel groot dat dit wereldwijd geopolitieke spanningen gaat geven. De negen planetaire grenzen staan in het rood. Grotendeels terug te voeren naar de wereldwijde intensieve veehouderij. Bijna 80% van de huidige beschikbare landbouwgrond wordt ingezet voor vee of voor voer voor vee. Dit draagt bij aan waterschaarste, voedselschaarste, biodiversiteitsverlies, bodemverarming, de stikstofcrisis en door kunstmest (fosfaat) uiteindelijk eutrofiëring van de oceanen.

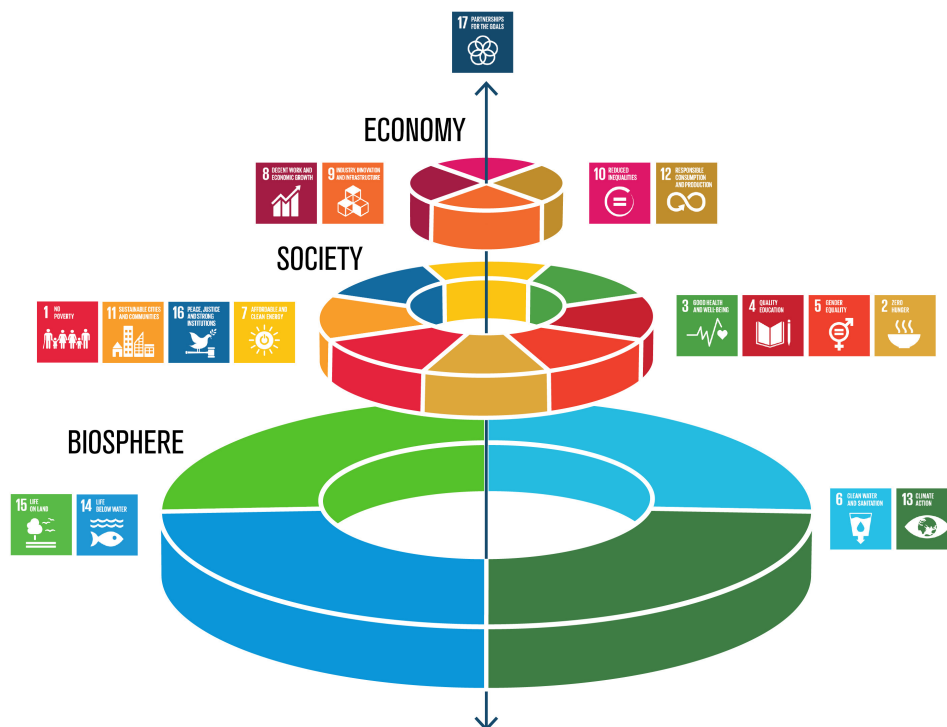
In een hoofdzakelijk plantaardige voedsel systeem is er:

- Minder gezondheidsschade door welvaartsziekten
- Minder klimaatschade
- Meer voedselveiligheid voor 10 miljard mensen

BELEID BINNEN DE ECOLOGISCHE GRENZEN (ADVIES REMKES)

Om weer binnen de planetaire grenzen bestaansrecht veilig te stellen, dient er beleid gemaakt te worden die voldoen aan de vastgelegde Sustainable Developments Goals; daarvoor dient er eerst biosfeer herstel (biodiversiteit, herstel bodem-, water- en luchtkwaliteit) gerealiseerd te worden, daarna de maatschappelijke en economische doelen.

Remkes adviseert hetzelfde in zijn landbouwrapport:

- Nederland moet voldoende produceren om zelfstandig de eigen bevolking te kunnen voeden, mocht die nood ooit aan de man komen. (En dat lijkt door de klimaatverandering helaas niet irreëel).
- De agrarische sector moet werken in lijn met de eisen van klimaat, dierenwelzijn, water, bodem, gezondheid en cultuur.
- De agrarische sector moet voorsorteren op veranderingen van voedingspatronen in de toekomst. De sector moet voorop lopen in de eiwittransitie.

ADVIES

- Maak beleid binnen de planetaire grenzen.
- Maak beleid wat duurzaam en toekomstbestendig is; voor mens, dier en natuur.
- Zie de stikstofcrisis niet als een op zichzelf staand probleem, maar relateer het aan alle ontspoorde planetaire pijlers.
- Transformeer de landbouw binnen de advieslijn van Remkes. Hiermee realiseer je een gezonde, duurzame, vitale maatschappij.
- Zet in op preventie en voorlichting over voeding en leefstijl om toenemende welvaartsziekten te voorkomen en om potentiële zorginfarcten te voorkomen. In een hoofdzakelijk plantaardig voedselsysteem is er minder gezondheidsschade door welvaartsziekten.

- Creëer een gezonde en duurzame voedselomgeving. Volg de richtlijn van de 22 Samenwerkende GezondheidsFondsen (SGF). Vooral kinderen uit gezinnen met een laag inkomen hebben minder kans op een gezond en gelukkig leven. Wij steunen dan ook de lobbyboodschap van de SGF organisatie voor o.a. het verbieden van kindermarketing voor ongezond voedsel. Bovendien zien wij dit verbod liefst voor iedereen gelden. 80% van de marketing van supermarkten gaat nu over ongezond voedsel.
- Voer een stapsgewijze verplichting in ten aanzien van het percentage plantaardig en biologisch gerechten in openbare gebouwen zoals gemeentehuizen, ziekenhuizen en andere zorginstellingen, scholen en andere leerinstellingen. Uiteindelijk in de verhouding 80% plantaardig en 20% dierlijk in 2030.
- Biedt gemeenten de juridische instrumenten om een gezonde en duurzame voedselomgeving te bevorderen in de verhouding 80% plantaardig en 20% dierlijk.
- Faciliteer werkgevers zodat zij hun werknemers gezonde lunches kunnen aanbieden in de verhouding 80% plantaardig en 20% dierlijk.
- Laat de landelijke politiek prijsmaatregelen nemen, die ertoe leiden dat de consument de gezonde en duurzame keuze maakt. Op dit moment is de prijs van ongezond, niet-duurzaam voedsel in veel gevallen lager dan de prijs van gezond en duurzaam voedsel. Vooral in tijden van inflatie is het begrijpelijk dat de consument naar de goedkope producten grijpt.
- Voer de motie Dik-Faber/Sazias onverkort uit. Al reeds begin 2021 heeft de Tweede Kamer een motie aangenomen die de regering verzoekt om met supermarkten afspraken te maken over stapelkortingen en het stunten met dierlijke producten onder de kostprijs.

- Zet in op natuur- en bodemherstel. Biologische regeneratieve landbouw moet de standaard worden.
- Faseer pesticiden versneld uit en verbiedt pesticiden vanuit een voorzorgsbeginsel. Past ook bij de transitie naar biosfeer herstel en biologische plantaardige landbouw.
- Reduceer de (pluim)vee stapel substantieel in de ratio 80% plantaardig en 20% dierlijk om meer welvaartsziekten te voorkomen (EAT Lancet), om meer biologische landbouw te stimuleren (Remkes), en om antibiotica resistentie en de risico's op zoönosen te reduceren.
- Reduceer de (pluim)vee stapel substantieel in de ratio 80% plantaardig en 20% dierlijk om vanuit een solidariteitsprincipe ook andere werelddelen meer water en voedselveiligheid te geven.
- Reduceer de (pluim)vee stapel substantieel in de ratio 80% plantaardig en 20% dierlijk om verdere klimaatschade (opwarming, ontbossing, eutrofiëring, bodemverarming) te reduceren.
- Creëer voor de boer de mogelijkheid om de transitie naar biologisch en plantaardig te kunnen maken. De boer is de oplossing voor meer lokale biologische producten en kan hiermee direct aan natuurherstel werken. De eiwittransitie naar plantaardig is niet meer te stoppen en heeft ook het beste bestaansrecht voor de boer op de lange termijn. (Remkes en rapporten vanuit Farm to Forkes studies van de EU).
- Verankering van de eiwittransitie in bestaande (landelijke) beleidsdossiers; Veranker de eiwittransitie, consumptie-, aanbieders-, en productiezijde, naast in de Nationale Eiwitstrategie (NES) ook in: het Preventie-akkoord, de Voedselagenda, Akkoord Productverbetering; Programma Gezonde en Groen Leefomgeving; Landbouwakkoord (wat een voedselakkoord moet zijn conform EAT Lancet).

CONCLUSIE

- Het gaat om integraal beleid. Zet in op de verbinding van gezondheid, duurzaamheid, landbouw en voedsel, alsook consumptie en productie in beleid. De provincies én ministeries van LNV, VWS, BZK, EZK en BuZa zouden de eiwit- en voedseltransitie naar hoofdzakelijk plantaardig, moeten zien als een verbindend thema; voor zowel de productiezijde én consumptiezijde; bewegen naar een circulair perspectief, namelijk 'productie t.b.v. gezonde eetpatronen'; gezond voedsel, met een positief effect op deplanetaire grenzen en de vitaliteit van de maatschappij en het welzijn en de gezondheid van burgers. Voor mens, dier en natuur.

CONTACT

- Caring Doctors is altijd bereid dit document persoonlijk toe te lichten.

E-MAIL

welkom@caringdoctors.org

SITE

www.caringdoctors.org

REFERENTIES

IPCC

EAT Lancet

WHO

RIVM

NVWA

WUR

CBS

FAO

Stockholm Institute

SDG UN

